

Olegas Lapinas. Ar yra magiškų vaikų auklėjimo būdų?

2008 rugsėjo mėn. 7 d.

Štai dar vieni tėvai. Jie ateina pas psichoterapeutą pasitarti, kaip jiems elgtis su vaiku. Dažniausiai iš psichoterapeuto laukia, kad jis pasakys kokį nors burtažodį ar padarys triuką. Ir vaikas taps tiesiog

„šilkinis“. Ar iš tiesų egzistuoja tokia burtų lazdelė?

Magija, kuria naudojantis, jūsų mažas vaikas:

ims jūsų klausyti;

nustos sirgti nesuprastomis ligomis, šlapintis į lovą ir mikčioti;

atsikratys savo baimių;

pavys kitus vaikus savo išsivystymu...

Jei specialistai pasako, kad magijos neišmano ar ima kalbėti apie vaiko auklėjimo stilių, jie susilaukia stipraus tėvų nusivylimo. Juk kalbos apie auklėjimą dažniausiai kaltina tėvus. Todėl psichoterapeutai priversti atsakyti: tam tikros magijos reikia. Tik ši magija susideda ne iš magiškų burtažodžių, o iš to, kad vaikui sudaroma optimali terpė vystytis.

Paprastas pavyzdys: naujagimis kuriam laikui paliekamas gimdymo skyriuje po komplikuoto gimdymo. Jo veidas visas apibertas. Kai po kelių dienų jį pagaliau pamaitina motina, bėrimas magišku būdu išnyksta.

Ikimokyklinio amžiaus vaikai dažniausiai gerai reaguoja į:

saugumą suteikiančią, bet neįkyrią motiną;

pasakas;

žaidimus.

Ir blogai reaguoja į:

perdėtai prislėgtą ar nerimastingą, įkyrią motiną;

per daug racionalų, daug reikalaujantį tėvų elgesį.

Prislėgtos mamos yra tarsi „ne čia“. Nerimastingos mamos bijo netekti vaiko - savo ramsčio. Tokiai mamai reikia vaiko dėl jos pačios saugumo. *Vaikas tai jaučia ir priverstas sparčiau augti, tik ne sau, bet mamai.* Jis jaučiasi per daug emociškai apkrautas ir per daug susijęs su mamos jausmais.

Racionalūs tėvai siekia, kad vaikas per anksti taptų labai protingas. Vaikui tenka vytis ir niekad nepavyti tėvų.

Todėl tėvai patys galėtų tapti magiškais auklėtojais. Tačiau, deja, jie per daug asmeniškai įtraukti į vaiką.

Todėl psichoterapinė magija čia paprasta:

Leisti vaikui būti pakančioje terpėje, kur jo nepririša prie savęs, neverčia jaustis kaltu; neskatina per greitai vystytis, palaiko jo mažus žingsnelius.

Kalbėti su vaikais pasakų bei žaidimų kalba. Leisti jam piešti ir lipdyti viską, ko jis bijo, ir ko nori.

Kas svarbiausia - leisti jam suprasti, kad aplinkiniai gali išsilaikyti ir išgyventi be paties vaiko.

Tam psichoterapeutams tenka dirbti ne tik su juo, bet ir su tėvais, kad jie rastų atramą savyje ir vienas kitame. Kitaip sakant - atsistotų teisingu atstumu nuo vaiko: ne per arti, ne per toli. Kaip sakė poetas D. K. Džebanas: „**Ažuolas ir kiparisas neauga vienas kito šešėlyje**“.

O štai dažniausios mokyklinio amžiaus vaiko ar paauglio problemos:

*nenori mokytis, praleidinėja pamokas;
neprisitaiko prie bendraamžių, yra skriaudžiamas;
visa galva pasineria į kompiuterinius žaidimus;
nemoka bendrauti;
bendrauja su „negera“ kompanija.*

Ir vėl iš psichoterapeuto laukia magijos. O problemos esmė yra ta, kad vaikas ėmė vis sparčiau nuo tėvų tolti. Už išorinio drąsumo slypi nepasitikėjimas savimi ir suaugusiais. Tėvai nelabai nori suprasti, kad jų vaikas ima nebepriklausyti vien šeimos ratui; jo terpe vis labiau ir labiau tampa žmonės už šeimos ribų – klasiokai, draugai, pažįstami, mylimieji. Tarp jų jis rizikuoja prarasti save, tačiau – paradoksalu - tik čia ir gali save atrasti. Tėvai dėsningsi vis labiau ir labiau praranda kontrolę, o kontrolės vietą galėtų užimti draugystė.

Tačiau vietoj to auga nepasitikėjimas, todėl dažnėja ir kraštutinis elgesys: iki tol ramūs tėvai kartais įsiunta; iki tol „patogūs“ paaugliai kartais tranko durimis ir neranda su šeima bendros kalbos. Todėl ir tėvus, ir tokį paauglį tenka atskirti ir emociškai palaikyti. Magija čia tokia:

Palaikyti - reiškia užjausti abi puses ir liūdesyje, ir pyktyje, ir džiaugsme;

Vengti atsistoti vien tėvų ar vien paauglio pusėje - psichoterapeutui reikia pačiam jaustis individu.

Labai taktiškai priminti tėvams ir paaugliui, kad šiuo metu galimi kraštutiniai elgesio nukrypimai iš abiejų pusių, ir tai normalu, tik kiekvienas yra atsakingas už pasekmes.

Kaip matote, vietoj triukų ir burtažodžių psichoterapeutai kalba apie paprastus, jums seniausiai žinomus dalykus. Tiesa, vienas triukas ir vienas burtažodis vis dėlto yra.

Kas beatsitiktų su jūsų bet kurio amžiaus vaiku, padarykite štai ką. Kai jis atsiguls vakare į lovą, prieikite prie tos lovos ir atsisėskite šalia. O po to labai švelniai paglostykite jo plaukus. Ir tyliai pasakykite: „**Tu esi geriausias vaikas visame pasaulyje**“.

Šaltinis: www.delfi.lt